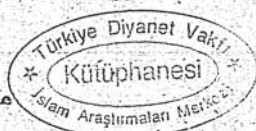

علوم اقتصادی و اجتماعی

مجموعه گار

میراث اوز بشی کونی نشر اولنور

مؤسسی:

احمد شعیب، رضا توفیق، محمد جاوید

مندیجات:

مقدمه و پروگرام: احمد شعیب، رضا توفیق، محمد جاوید.
 — بکر منجی، مصدرة تاریخ: احمد شعیب. — قانون اساسی
 مالیه قانونی - قنده کی موادی: محمد جاوید. — نفوس مسئله سی
 و اهمیت سیاسی و اجتماعی سی: رضا توفیق. — دولت و جمعیت:
 احمد شعیب. — روم ایلی تمدن و فراری: محمد جاوید. —
 فرانسه اخلاص کبیری: احمد شعیب.

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد جاوید

نسخه سی: ۱۰ غروش

استانبول

امور اداره و تحریریه: باب عالی جاده سننده شهرول مطبعه سی، نومبرو ۶۶

دولت و جمعیت

وقتیله جمعیت و قوانینی تدقیق الحقیق بر قاج متفکره منحصر ایکن زمانزده همان هرکس ایچین تبیی ضروری بر علم اولمشدر . جمعیت ایله شخص آراسنده تعاون و مربوطیت اودرجه صیقیدرکه تطبیقاتده بری اولماق سزین دیکری حقیقه موجود اولمازه . حتی علم جمعیت ایله علم بشر هرکون یکدیگر ندن تفریقی غیر قابل بر شکله کیریور ، کافه مسائل فلسفیه و اخلاقیه مسائل اجتماعیه دن عد ایدیلور . بر شخصک ملکات و استعدادانی اساساً عرق ونوعندن کنديسنه میرانددرکه بوجمیتدن باشقه برشی دکلدر . شرائط جمعیت ایسه حیات معنویه و مادیه نك قوانین عمومیه ته تابعدر . علم حیات و علم جمعیتک حدود تماس و تقریبی پك زیادهدر . حتی دینیه بیلیرکه بوتون کائنات حال تشکله بولونان واسع بر جمعیتدر ، حتی غیر مرئی جزء فردلر بیله . شومالده علم جمعیت بوتون علوم سائر نك سرافرازی و خلاصه یکنونیدره بو علمده صاحب اختصاص اولانلره کوره اقوامک مؤسسات سیاسیه و اجتماعیه سی آراسنده پك بویوک فرقلر موجوددر . مؤسسات بر ملتک حالت روحیه و مدنیه نك ترجائی اولوب قیمت و اهمیتلری تماماً نسیدر . جمعیات بشریه نك تاریخ تکاملنده مؤسسات سیاسیه علت اولمقدن زیاده غایهدر . بر قومک طرز اداره سیاسیه یالکیز شرائط موجودیت حاضره سنی دکل اونک وقتیله کچیردیکی صفحات حکوماتی ارئه ایدر . نظریات نقطه سندن اک ائی کورونن مؤسساتی بز کیفیته کوره انتخاب ایدمه یز . تاریخ اثبات ایدیورکه اک بویوک واضع قانونلرک پایدار بر اثر وجوده کتیره بیلهلری قومک احتیاجاتی کشف و تعین ایده بیلهلری

سایه سنده در . صولونك پارلاق و بك دوغرو برسوزى وار ، ديوركه : » بن
آنه ليله قوه مخيله بك بولايله چكى بك مكمل قانونلرى دكل ، بلكه اونلرك
استعداد و احتياجه اك زياته توافق اينده چك قانونلرى ترتيب ايتدم .
تاريخ مدنيت عالم ، مؤسساتك احتياجات اقوامك افاده سى اولديغنى سهولتله اثباته
مقتدر در . عى صفحات تكامله و اصل اولان اقوامده عى مؤسساتى بولوپورز .
تاريخده مؤسساتى شدتله تبديله موفق اولديغى كورولن برملت يوقدر . واقعا
بعضا فتوحات و اختلالات نتيجه سى اوله رق يالكر اسم تبديل ايدر . بوكون
فرانسه يه تابع قورسقا اطه سنده متصرف ، حكام ، قانون و ژاندارميه
رغما حيدودلق حكمفرما در . صنوف اجتماعيه سى بوتون قرون وسطا
تنسيقا عى محافظه ايدور . انكلتره بك دمير بچمى سى ايرلانداى هچ
دكشديرمه مشدر . مؤسسات اوزرنده ملتك خلقت ذاتيه و جلايت فطريه سى
حاكم در . مؤسساتك تبديل حقيقى سى ملتك تربيه دماغيه سنك دكشمه سنه
وابسته در .

هچ برواضع قانون قفاسندن چيقان قانونلرى اقوامه قبول ايتديرملك
اقتدارينه مالك اولما مشدر . اك مدھش اختلالات ، اك قوتلى فالحلر بونى
انجق بر مدت موقته ايچين اجرا ايدو بيلشدر . بر قوم احتياجه توافق ايتمين
مؤسساته تابع اولمايه انجق بر مدت ايچين مجبور ايديله بيلير . نته كيم بر حيوانده
بش اون دقيقه طبيعته مخالف بروضعيت آلديريله بيلير . لكن تضيق
بيتر بيلتز ماضى تكرار عودت ايدر . اسامى جديده التبدله مؤسسات
قديمه كورونور ؛ و بوضورتله نتيجه تبديل كلمات واساميدن عبارت قالير ، باشقه
برشى بايتلامش اولور . ديمك اولوپوركه مؤسسات ، ملتك احتياجات و حسياتنك
برترجاني اولديغندن انجق بو احتياجات و حسياتك تبديله دكشمه بيلير . بوتبدلات
ايسه بك بطى برتر اك ارشى نتيجه سيدر . بوتون موجوداتك تكاملنى اداره ايدن

قوانین مؤسسات اجتماعیه بی ده اداره ایدر. تبدلات هیچ برنده آنی اولمایوب هر نسل طرفدن طوبالانان غیر محسوس تعدیلاتک نتیجه سیدر. بز تبدلاتی الحق بر قانونه تأیید ایدلدیکی وقت کوزویور و بوتبدلی قانونه عطف ایدیورز. حال بوکه اوبرسی میدیک نتیجه سیدر. حقیقی واضع قانونلرک وظیفه سی افکار عمومی ه جانندن نیم تثبیت ایدیلن عاداتی قطعياً تثبیت، بی فائده و مضر اولانلری ده دفع بر طرف ایتمکدن عبارتدر. بعضاً بر قومک قانونلری اوقومق تاریخی مطالعه دن ده زیاد فائده بخش اولور: بوقانونلرک کوردیکی احتیاجات، امر و نهی ایتدیکی خصوصات سایه سنده بونلری تولید ایدن حال اجتماعیه دائر دوعرو بر فکر پیدا ایدر. اشخاص، اقوام، مؤسسات و اعتقاداتک تکاملی دائماً تدریجیدر. برملت تاریخده اولدجه مترقی برمدنیت ایله کوروندیکی وقت دینه بیلیرکه بومدنیت اوزون برماضینک ثمره سیدر. بلکه بوماضی بزجه مجهولدر. فقط دائماً موجوددر. برلسان و ادبیات دفعه وجوده کتیر یله مز، بونلرک موجودیتی اوزون برماضیه دلالت ایدر. مثلاً بوکون اورویا مدنیتی اعصار مدیده نك محصول تکاملیدر. بر سلسله مراحل انقلابدن کچرک بوکا نائل اولمشلردر. برملتک بودرجاتی سرعتله کچمه سی ارزو ایتک برخولیدر.

بوکون منشأ دول حقنده ژوزف دومه ستر و بونالدک اقایم مذهبی اوزرینه مؤسس مطالعاتی مناقشه یه بیله دکر، اساسات علیه مستند دکلدر. نیته کیم باشد زان ژاقر و صو اولدینی حالد ده موقراتیک نظریات ده بویله در. ده موقراتیک فکر اون التجی عصرک اواخرینه دوعرو درجه قصوای کماله چیقمشدی. اوچجی هازینک قتلی متعاقب پروتستانلر دوموقراتیک نظریه لرینی ترکه باشلایورلر. اون یدنجی عصرده ایسه هوبس و ژورویو بونظریاتک مدافعیدرلر. نتیجه ده بری حکمدارک استبدادینه

دیگری ده ملتک استبدادینه کلیور. بالاخره روصو «مقاوله اجتماعی» اثرنده بوتون بونظریاتی خلاصه ایتدی. روصویه نظر آنسانلر استحصال امنیته مقابل استقلال طبعیلرندن واز کچوب بامقاوله بر جمعیت عقد ایتشلردر. بو مقاوله دن بروجود اخلاقی و مشترک دوغمشدر. انسانلرک فضایحی جمعیتدن متولد اولوب طبیعت بشریه حدذاتنده آئی در. انسانلر فطرتلری اعتباریه محب عدالت، خیرخواه و انتظام پروردلر. بوتون فسالقلر هپ جمعیتله کلیور. عکس تقدیرده انسانلر پک بختیار و فضیلت پرست اوله جقلردر. حریت، مساوات، حاکمیت ملت مقاوله اجتماعی نك مواد ابتدائیه سی اولوب «حقوق بشر» بیاننامه سنده همان عیناً کچمشدر.

روصونک زماننده انسانلر طبعاً آئی، عقلی اولوب معقولات دائره سنده حرکت ایدرلر ظن ایدیلروردی. و بوتون ادباء، حکما بویولده اداره لسان ایدیورلردی. اووقتلر بوکا رجال دولت ده اینانمشدی. مشهور تورغو قراله برتریه لایحه سی تقدیم ایله اون سنه ایچنده فرانسزلرک طاینماز برحاله کله جکنی سویلور ونه کر ایسه انسانلرک فضائل اخلاقیه سنه اعتمادک لزومی ادعا ایدیورلدی. بونظریه بی المانیاده قانت، فیخته براز مدافعه ایتشلر سه هه کل، استراوس، ستوآرت میل، سپنسر، اوکوست قونت، تن، رنهان کبی اعظم حکما تنقید حتی سوسیا لیستلر بیله بر مغالطه منطقیه عد ایدیورلر. زومه رمان مقاوله نظریه و اصولی بر خولیا کبی تلقی ایتکده در. بوکون حاکمیت ملت نظریه سی هنوز بر فرضیه دن عبارت اولوب برشی افاده ایتمز. یالکز بوبر بدیعه خیالیه در که اورایه دوغرو کیتیلدر. جمعیتی مقاوله ایله ایضاحه تشبث ایتک ایچندن چیقلماز بردآره یه دوشمکدر. مقاوله فکری انسان جمعیت حالنده یاشادینی زمان کلمشدر. حتی وجود

اجتماعیك بوتون اعضاى پندره بر مقوله ضمینه اولسه بیلهینه بر مرام مشترك و عمومی دو غماز .

دیگر طرفدن انسانلرده عقل و حکمت فطری بر موهبه اولمایوب بلکه کال مشکلاته اله ایدلش بر ترکیب ضعیفدر . انسان ناپایدار بر حال موازنت ایچندهدر . فیزیولوژی و پسیقولوژی علملری بویله دییور: انسانلر طبعاً مریض اولدینی قدرده دلیدر . اعضامزك ، افکارمزك و صحت و سلامتی پك بیوك بر موفقیت ، پك پارلاق بر تصادفدر . بر عملیه دماغیه حد ذاتنده قاریشیق برشیدر . محاکات منطقیه و افکار عالیه فئه منورهیه مختصر صدر . انسانلرك حاکمی بینه ، احتیاجات ، طبیعت حیوانیه ، قوه مخیله ، افکار باطله ، احتراض ، منفعت ذاتیه .. کبی شیلدر . انسانلری طبعاً علیجناب ، حلیم ، منفعت ذاتیه سنی منفعت اجتماعییه فدایه حاضر ظن ایدر سهك فنا حالده آلدانیرز . بزه اجداد مزدن موروث اولان طبیعت و حشیانه و ظالمانه الیوم بر دوامدر ! انسانك شکل دماغیسی اونى دها ایلك کونلرده خیالپرست بر مخلوق یامشدر . افراط هیجانات ، شبهات ، حساسیت ، صافیت .. اوصاف میزه سننددر . بناء علیه (روضو) نك طبیعت بشریه حفته کی مطالعاتی ده بر خیالندن عبارتدر .

دولتلرك شکل طبیعیسی مسئله سنده بر کره الك زیاده حائز اهمیت اولان تاثیر اقالیدر . محیطاته کوره مؤسسات سیاسییه و اجتماعییه تبدل ایدر . مثلاً مرعی محالدرده یاشایان اقوام بالضروره حال بد اوئده امرار حیات ایدر لر . اولنلرده حکومت مرکزیه نك ضعفنه قارشى قوتلی بر نفوذ پدرانه واردر ، قلمبلرنده استیلای جهان ارزوسی او یانیر . بالعکس اورمانلق اراضیده صید و شکار یاله تعیش ایدن اقوامده ایسه پك خشین بر حکومت

مستبدۀ مرکزیه و یک ضعیف بر نفوذ پدرانہ وارد ر . هیچ بر عنعنات
طانیما دقلری کی عالمی استیلا ایچین ده هیچ بر املاری یوقدر .

ا.ک قدیم حکوماتک منشالری تدقیق ایدیلیرسه بونک دشمنلره قارشى
مدافعه ایچین انسانلرک عقد شرکت ایتلری ضرورتندن تولد ایتدیکی
کورولور . ایلک زمانلرده زواللی بشر ایچین هرشی قورقو، هرشی تهلکه،
هرشی مخاطردهن عبارتدی . و حتی اجدادیمزک خاطرلرینه کن ایلک
فکر سباعلک و همجنسلرینک هجوملری قارشیسندن یکدیگریله برلشک
اولدی .

هر شرکتده او شرکتی تولید ایدن ضروراته موافق تنسیقات موجوددر .
بوضرورات ایسه جمعیات ابتدائیه ایکی نوعدر: داخل و خارجاً اعضاءى
شرکتی مدافعه ایتک . ایسته بوضرورت مضاعفدن ناشى بر حکومت
لازمدرکه سورونک قواسمی تنسیق و ترتیب ایدرک حال تدافعی، صوقینـ
لکن بوضروری اولان حکومت روصونک یازدیفی کی سورونک اعضالری
بر اورمانک ایچنیده طولپلانونب مقاوله اجتماعیه مادلرینی بالندا کره
ایچلندن بریسنی رئیس انتخاب ایتک صورتیله دکلدر . چته نک ا.ک عقلای،
ا.ک قوتلی، ا.ک ماهری رئیس اولمشدر . هر سوروده بر حکومت وجوده
کثیرمکه باعث اولان ضرورات اونک تنسیقات و صلاحیت ملکیه
وعسکریه سنی تعیین ایتشدر . انسانلر فطره یکدیگرینه خصومته، فالفه
میالدر . کوچک بر اختلاف منفعت اونلری در حال بر برینه دشمن ایدر .
تجربه انسانلره داخل جمعیتده قتل و سرقتک فنا اولدیفی اوکرتدی . بتون
اعضانک سلامت و سعادتق بویکی فالفلرک منعه ایدی . ایسته بتون
قانونلرک اساسی . اثنای صید و یا محاربهده سورو ا.ک ماهر، ا.ک زیاده
اعتدال دمنی محافظه ایدن ذاتک تحت ریاسته کیرمکده کی منفعتی بالتجربه اکلادی .

نته کیم قوشلریله تبدیل اقلیم ایتدکری زمان سوروده کوزلری اگ نافذه اگ قوتلی اولان فردی رئیس یابارق اوئی اوکده براقوب کندیلری ارقه سندن کیدرلر. ایشته دولنک ایلک طاسلاغی! پاناغونیا لیلرده، یکی زه لاندیلرده، اوسترا لیا لیلرده الیوم بونک نمونه لرینه تصادف اولنور. طاسمانیا لیلر ایسه موقت رؤسایه مالکدرلر. هر کوچوک عشیرت سفره تشبندن اول رئیسینی انتخاب ایدیور، مظفریت و یا مغلوبیتی متعاقب رئیسده هر کسله مساوی اولیوردی.

محاربه نه اولدیفی بیلین قوملرده شخص واحدک حکم و نفوذی اولاماز. یکرمی، یکرمی درت کشیلک قبیله لر تشکیل ایدرک یاشایان فونه زبیه نلرک هیچ بر رئیسینی یوقدر. اسکیمولرده بویله برفکر کله مشدر. ایلک دفعه ساحلرینه کلن بعض اوروپا کیمیلرنده طائفه نک ضابطلرینه قارشینی اولان اطاعت و انضباطلرینی کوردکری زمان حیرت ایچنده قالمشلردر.

محاربه حکومات ابتدائیه یی تولید ایدن یکانه علت دکدر. لکن بر حکومت محاربه دن تولد ایتمشه حکم و نفوذ برادیمک النده قالمشدر. انسانلر ده ایلک محاربه لرنده انتظام و انضباط سایه سنده دهشتلی برقوت وجوده کلدیکینی و بوقوتک عدده، غلبه لغه نسبتله پک مدهش اولدیفی اوکرتمشلی. کوچوک نه قدر انسان کومه لری احتراصات وحشیانه ایچنده بارچه لانتش، انتظام سزلقدن دولابی محو اولوب کیتمشدر. برامره، برفکره اطاعت لزومی اگ عاصی طبایع ایچون بیله تهلکه قارشیسنده ضروریدر. ظالم تجربه لر بونی اجدادیمزه لزومندن فضله اوکرتدی. الیوم امریقا قرالارینک او ظالم استبدادی بونک برنشانه سیدر.

محاربه بوتون حکومات مستبدانه ک والیدر؛ ایچق محاربه درکه نفوذ و اقتداری تک برادیمک الیری آراسنه تودیع ایدر. روماده عمومی برتهلکه دیقنا تورلکی چیقارمش و تهلکه زائل اولونجه چیچینانوس صپانک باشنه

عودت ایتمشدر . و قتیله اك عاشق حریت مملكتلرده بیله محاربه تیرانلر وجوده کتیرمش؛ و بونلر ابتدای امرده وطنك حامی و مدافعی صفتیله ایشه باشلامشدر . تعرضدن قورقولان دهشتلی بر دشمن قومشوسنده استبدادك دوغماسنه یاردیم ایدر . جنکاور قوملر - موقع جغرافیای حسبیله - شکل و مملک حکومت اوله رق استبدادی محافظه ایتمشدر . و قتیله دشمن اردولرینك استیلاسنه آچیق و داخلی عصیانلر معروض حکومات واسعه هپ مستبد ایدی . اراضیسی کوچوك ، حدودلری طاغزلره محفوظ اولان مملكتلرده بالعکس کوچوك جمهوریتلر تشکیل ایتمشدر . ازمنه قدیمده یونان ؛ ازمنه جدیدده اسویجره کبی مدافعه ایده جك اراضیسی اولمایان مملکتلر اهالیسی استبدادینلزلر . بدوی ترکملرده تک بررئسه اطاعت فکرینه قارشی عصیان ایدرلر .

محاربه دن سوکره تولید دکلسه بیله شکل دولتی تعیین ایدن عواملندن بری ده صناعتدر . ایلك ثروتلری وجود کتیرن و نتیجه سی اوله رق انسانلر آراسنده ایلك مساواتسزلغه باعث اولان صناعتدر . انسانلرک آلاتی برپارچه تکمیلی متعاقب جمعیات ابتداییه نك اغوشنده صناعته توسع ایتدی . ارباب صنعت ، چالیشان زراع احتیاجلرندن فضله محصول وجوده کتیردیلر و بومحصولدن بیع و مبادله صورتیله اکتساب ثروت ایتدیلر . ایشه بوضورتله میدان چقان اصحاب ثروت کندیلرینه مخصوص برصنعت تشکیل ایتدیلر و ثروتلرینی فقیر و حریص کتله یه قارشی محافظه احتیاجنده اولدقلرندن قوانین و نظامات ، یعنی برحکومت تشکیل و تأسیس ایتدیلر . صنعت و تجارتدن دوغان بو حکومت بالطبع محاربه نك چیقاردینی حکومتک روحنه مالک اولامازی . یوراده نفوذ و اقتدار یالکزر برالده دکل ، تجارتلرده حائز نفوذ . مثلاً اسکی و نديک و فلنک جمهوریتلری بونوع حکوماتک نمونه لیدر .

اساساً بویله بر حکومت صرف محارب بر حکومتدن يك فرقلی مؤسسات تولید ایدر . عسکری بر حکمدارک آغوش ملتده رقیلری یوقدر . تیر کبی بر حکومتده ایسه تجارلردن مرکب بر صنف زادگان حکمدارک رقبا سیدر . بناءً علیه حکمدار بوصنف زادگان طرفندن هدف تضییق و اعتساف اولان ملتہ استناد ایدہ جکدر .

اوچجی بر قوتده بر طاقم خرافانه ، اعتقادات باطله یه ایمان ایدہ رک اساطیری الہارک مرا ملرینی ، ارزولرینی تفسیر ایدن ، حدتلیرینی دعالرله کویا تسکین ایلہین پاپاسارک اهمیتیدر . اسکیدن مصریلر و عبرانیلرده رهایین يك بویوک روللر اوینامشلردر . مصرده فراغنه یه وفاتسندن صوکره طابارلاردی . رومولوس وره موس حرب معبودنک اوغلی ایدی . الیوم چین ایمپراطورینک سیسام قرالکده بو کبی عنوان و موقعلری واردر .

والحاصل قوه سیاسیه بر تکامل اجتماعینک محصولیدر . ضعفا قولبرک زبونیدر . بومادی بر قوت اولدینی کبی بر قوه دینیه و اخلاقیه یا خود بر قوه فکریه حتی بعضاً بر قوه اقتصادی در . مارکس قوه سیاسیه نك عامل یکانه سی اوله زق قوه اقتصادی نی قبول ایدیورکه دوغرو دکدر . مع مافیہ قوه اقتصادی تاریخ مؤسسات سیاسیه ده يك بویوک بر رول اوینامشدر . حکومت سیاسیه دائماً عینی صنفدن بر حادثه اجتماعیه در . اک کوچوک جمعیتدن اک بویوک جمعیته قدر یالکیز بر فرق درجه اولوب فرق طبیعت یوقدر . انسانلر یکدیگری نه تعاون اجتماعی روابطی ایلہ مربوطدر . احتیاجات مزاجق بو تعاون سایه سنده استیفا ایدیلہ ییلر . احتیاجات واستعدادات ینہ مختلف اولدیغندن تقسیم اعمال اعتباریلده تعاون لازمدر .

وحشتدن باربارلغه کچن ایلاک اجداد مزک مسلك اجتماعیلری قاتون تکامل سایه سنده دوچار تعدیل اولمش و بر چوق قبائل ضرورات

اقلیمه ویا ایجابات حریه ایله برلشهرک ملت دنیان کتله حاصل اولمشدر . اسارت زراعیه ودره بکلك ایله مغلوبین ارتق قلیچیدن کچیرشهرک تارلارده چالیشدیرلمايه باشلامش و بویوک صنعت بوس بوتون باشقه شرائط موجودیت کتیرمه سی اوزرینه شوط زراعتیاددخی اورته دن غائب اولمشدر . ایشه بوتکامل اقوامی تأسیس ورؤسانی ده برقرال یاپسور؛ لکن قرالیر هرشیدن اول اردونک اک بویوک قوماندانیدر . مصریلر واثوریلرک تاریخی ایله اوروپا اقوامنک سالنامه لری بوکا دلیدر .

بعضی سوسیولوغلره کوره جمعیت برحیات حقیقیه یه مالکدر . وجدان اشخاصدن باشقه برده وجدان اجتماعی واردر . وقیله افلاطون و آریسطو جمعیتی بویوک بروجود ذی حیات ، بیک قفالی برحیوان کبی تلقی ایتمشدر . زمانمزده ایسه وورمس کبی محررین جمعیاتک حقیقه ذی حیات اولدیغنی ادعا ایتکده درلر . دیورلرک بونی اثبات ایچین برعضوی اداره ایدن قوانین حیاتیه یی تدقیق ایتله لیدر . بروجود ذی حیاتک اک برنجی طبیعت اساسیه سی برتون علم منافع الاعضا علماسنه نظراً اقسام مختلفه سنک هیأت مجموعه نك محافظه حیاتیه چالیشاسی کیفیتیه در . مثلاً بر نبات کوکلر ، یاراقلر ، چچکلر کبی اقسام مختلفه دن مرکبدرک بونلرک هپی برر برر هیأت مجموعه یی محافظه یه چالیشیر . بومعاونتک شرائطی ایکیه ارجاع اولونا بیلیر . اولاً : اقسام مختلفه آراسنده تقسیم وظائف و وظائفک خصوصیتی . ثانیاً : برغایه یه دوغرو اونلرک تعاونی .

ایشته بوشرائط بوتون جمعیات انسانیه و حیوانیه ده موجوددر : اولاً هرزده تقسیم وظائف یوق ایسه اوراده عضو یوقدر . مثلاً برقوم ییغیننده اقسام مختلفه یکدیگرینه بکزر وعینی طرزده حرکت ایدرلرسده بومختلف قوملر بیننده تقسیم وظائف اولادیغندن یینین برعضو دکدر .

نته کیم هر بری بر حال انفراد واستقلالده یاشایان بر هیأت بشریده بر جمعیت تشکیل ایتمز ؛ بو حال وحشدر .

وظائف تقسیم ایدیلیرسه مثلاً بر نباتک بر قسمی طو پر اغک عصاره سنی اُمهره ، دیگر بر قسمی هوا ایله تماس سایه سنده تنفس ایدهرک اونی تصفیه ایدرسه تعضو در حال باشلار . بونک کبی انسانلرده مساعی یی یکدیگری آراسنده تقسیم ایدهرک بری تارالاری اُکره ، دیگر یی ایسه لر دیگره ، اوته کیلرده اولری یاپارسه جمعیت ده باشلامش دیمکدر . میان ادواره کوره عالم اقتصادده تقسیم اعمال نه ایسه فیزیولوژی عالمنده ده تقسیم وظائف اودر . بو تقسیم کرک وجود ذی حیاتک ، کرک جمعیات ووظائف ومساعینک خصوصیتنی ایجاب ایدر . مثلاً معدنه ک یادیقنی قلب ، قلبک فعانی معدنه یاپاماز . شو حالده حیاتک توسع وانکشافی ایچین تقسیم وظائف کیفیتی تعاون ایله تضمین ایدلک ضروریدر . مثلاً دماغ بالذات کندیسنی بسلیه میهرک معدنه غداسنی تهیه وقلبک ده کوندیرمه سی ایجاب ایدر . بونک کبی بر جمعیتده بعض آدمارک مصالح عمومیه یی ایفاء بر قسمنک ده مدافعه ملییه باقارلی لازمدر . ایشته بوتعاون و رابطه هیأت مجموعه نک محافظه سی ایچین یاسیلان برشیدر . و بو جهتله هر کس دیگر لر یله مناسبته هم واسطه وهم ده غایه در . چفتجی حاکمه ، حاکم چفتجی به خدمت ایدر . ایشته بو صورتله وجودک اعضای مختلفه سی بر برینه یار دیم ایدیور . بو بر دائرة حیاتدر . دینله بیلرکه بوتون جمعیات بشریده هر عالیه ، هر قوم بویه بر دائرة حیات تشکیل ایدر . ثانیاً سنسر موجودات ذی حیاتک بنه نی تدقیق ایدهرک اوج نوع وظیفه ایفایدن اوج بویوک جهاز کوروپور : جهاز هضمیه ، جمله عصیه ، جهاز تنفس . دولنده ده بویه در . بر قسم احتیاجات غداییه یی تدارک ایتمه کچالیشیر . دیگر لر ی ده دولتی اداره ، مناسبات خارجیه سنه نظارت ایدر لر . اوچنجی

صنف متوسط ایسه استیلاکات ایچین محصولات توزیع ایدر . بوجود
 بشرده کی دوران دم جهازینه بکزر . ایسته کورولیورکه زراعت ، حکومت ،
 تجارت عینله بر حیوانی اداره ایدن باشلیجه اوج غصوه بکزیور . لکن
 بوراده حائر اهمیت بر نقطه وار : بر دولت ب صورتده تنسیق ایدلکله اونک
 ذی حیات اولدیغه حکم ایدله بیلیرمی ؟ مثلا ساعت ، واپور ماکنه لری ده
 ذی حیات موجوداته بکزر . اونلرده اقسام مختلفه آراسنده تقسیم مساعی
 و تعاون وار ؛ حتی چو جوقلر و وحشیلر بونلرک جانبی اولدیغه اینانیرلر .
 بی حیات بر ماکنه بی ذی حیات ماکنه دن تفریق ایدن شی نه در ؟ لاینج دیرکه :
 « اغاچ و یادمیردن یا پئیش متحرک بر ماکنه بالذات بر عضو اولمادیغی حالده
 موجودات ذی حیاتک هبسی آیری آیری بر رتمضو و صاحب حیاتدر . هر عالم
 ذی حیات درجات مختلفه ده بیکلرجه ذی حیات عالمی جامعدر . ویرخوو ،
 قلود بر نار هر حیوانک ده ابستدائی بر چوق حیوانانندن مرکب اولدیغی اثبات
 ایتشلردر . وجود مزده حیاتلرینی قانمزدن آلان و برر حیات ذاتی به مالک
 اولان بر چوق مخلوقات موجوددر . بومینی مینی مخلوقانک ده کنیدیلرینه
 خاص استعداداتی ، احتراصاتی ، خسته لقلری ، حرکاتلری واردر .
 قوردرلری ایکی به بولدیکمز حالده یا شامقده دوام ایدیورلر . واقعا بر یوک
 حیوانانده حال بویه دکلسده بو حیوانانده بعض اقسام مثلا طیرناقلر ،
 صاچلر وجودک اولومندن صوکرده بر مدت یا شامقده دوام ایدیور . مثلا
 بر انسان اولدکن صوکرده صاچلری اوزایور . دیمک اوراده بر حیات
 واردر . بر فاره نک اوزرینه بر چوق فاره قویروقلری حتی بر فاره بیله یا بشیدر مق
 و بویه جه هبسی بر آراده یا شامق قابلدور .

بوکون هنوز وجدان اشخاصک خارجنده بر وجدان اجتماعی اولدیغی
 اثبات ایدله مدیکی کی اعضای بشرک خارجنده بر رتمضو اجتماعی ده کوستریله مز .

بوتون بوشيلرى مقاييسه، استعاره قيلدن ذكروارائه ايدى يوروز. فقط بى شبهه عالم
 اجتماعينك ده قوانين كائات كى قانونلى وار: اولابوتون هيأت دولتك كافه
 اجزاسى بربرينه مربوط اولديغندن برينه ياييله جق شيدن ديكر لرى ده
 درحال متأثر اولور. بناء عليه واضع قانونلر برهكيم كى صاحب احتياط
 وبصيرت اولماليدرلر. برخسته لغه دواساز اولاييم ديركن باشقه بر نقطه ده ده
 بويوك برخسته لى توليد ايتك احتمالى هر زمان موجود در. علم جمعيت
 برجهتدن ده طرفدار انقلاب كورونيور. چونكه استقبال ده مكممل حيات
 اجتماعيه اشكاله مال كدر. ديكر جهتدن ده محافظه كار در. بر قومك ماضيسنك،
 صفت ميزه سنك، عنعناتك نظر دقته آلتسنى و پيدى رپى اصلاحات و تعديلات اجرا
 ايدله سنى توصيه ايدر. فى الحقيقه ده بر ملتك ترقى ايدى بىلى ايچون ابتدائى
 امر ده دكيشمه سى لازم در. درجات مدنيت بر صورت تدريجيده ارتقاسى
 اوصاف جديده اكتسابه و بناء عليه تدريجاً بديل ايتسنه وابسته در. لكن قابليت
 تبديل ركن ترقى اولمقله برابريات و قرار ده الزم در. وحشتدن قور تولمق،
 طبقات مدنيت اوزرنده يوكسله بىلك ايچون بر ملت ابتدائى امر ده قوانين
 ثابته و قطعيه قانلار ايدر. ديمك كه بر قومده توسع مدنيتك شريطه
 اساسيه سى مضاعف و ظاهراً بربرينه متباين در چونكه بر قوم افكار، مؤسسات
 و عنعناتند هم ثبات، قرار و هم ده قرار سزلى كى ايكي خصلته مالك اولماليدر.
 بوايكي طبيعت آراسنده دوغرو بر موازنه بولوب بوى محافظه ايدى بىلك بك
 مشكل در. بومعمماييك آزا قوام حله موفق اولمشدر. اكر بر مدت ظرفنده
 مؤسسات و عاداته ثبات بك مديد اولورسه ملت جين حكومتى كى ترقى به
 دوغرو و تكاملنده توقف ايدر: بالعكس تبديل و تحوّل بك سريع اولورسه قوه
 الصاقيه و ربطيه بى غائب ايدوب در حال داغايير.

استعداد، تبديل شرائط، موجوديت خارجيه اويقى ملكه سندن باشقه

برشی دکلدر. و قتیله انسانلرک طرز جریان حیاتی همان هریرده بر اولدیغندن
مجبوریت تبدیل و بواسطه اداک تولدی پک اغیر اولدی. بعض اقوام قدیمه
طرز حیاتلری عصر لر دئیری دکیشدیر مک لزومنی اصلاحس ایتمه دیلر. چونکه
دائماً کنیدلری کبی وحشیانله مناسبته بولوندقلرندن هیچ برشی اولری دکیشمکه،
یعنی ترقیه ترغیب و تشویق ایتموردی. فکر تقلیدلری دائماً عینى موده لاره
تابعدی. اقوام قدیمه ده عاداتک همان غیر قابل تبدیل برحاله کیرمه سی
مدافعه و محافظه ضرورتنددر. اسکیدن هیچ کیسه شخص ایله اشتغال
ایتموردی. تک باشنه موجودیتی غیر قابل اولدیغندن منفعت عمومیه نامنه
فداسی پک طبیعی کورونیوردی. ازمنه متقدمه ده حریت شخصیه برخولیا
اولوب افکار مفرطه اصحابی بیله بونی دوشونمورلردی. بر جوق خیا
لپرستلرک حریته نمونه اوله رق آلدقلری یونان جمهوریتلرنده افراد اولیه
برشیکه نظامات آلتنده محبوس ایدیلرکه بوکون بزم ایچین تحملقرسادر.
نه حریت مذهبییه ونه ده حریت تربیه قبول ایدلمشدی. حتی اسبارطه لیلر
بریمک لیسته سی بیله ترتیب ایتمک حقنه مالک اولمایوب عمومی سفره لرده
طعام ایتمکه مجبور ایدیلر. مدنیات ابتدایه ده سقراط کبی مجددلر دائماً
بر دشمن کبی تلقی ایدلمش و بوتون ملت علیه قیام ایده رک اولومنی ایسته مشدر!
خارجی دشمنلر طرفندن دائماً تحت تهدیده اولان اقوام ده بویه برتنسیقاتک
لزومی سهولته آکلاشیلیر. اسکیدن ثبات و قابلیت تبدیل بیتنده کی موازنه بی
حسن محافظه الکی ائی موفقی اولان رومالیلردر. فتوحات رومانی دائماً
اجانب ایله مناسبته بولوندورنیوردی. بناءً علیه وقوعه کان شرائط
جدیده مؤسساتی تعدیه خدمت ایستدی. رومانک الکی پارلاق دورلری
بوموازنه بی محافظه ایتمکی ازمنه یه متصادفدر.
زمانزده کشفیات علمی و صناعیه ، مناقله مقناطیسیه افکار مدنیات

مختلفه آرا سنده کی تماسلر نتیجه سی اوله رق شرائط موجودیت تبدلات شدیدیه معروض قالدیغدن کوزل بر موازنه یه پک از تصادف اولونیور . حکمفرما اولان تبدلدرکه بوده صیق صیق اختلالانی انتاج ایتکده در . بوا یکی مختلف شیئی رومالیرلر درجه سنده حال موازنه ده محافظه ایدن یگانه ملت انکلیز لردر . یالکیز انکلیز لردرکه عصر لردنبری مؤسسات سیاسییه و اجتماعی لرنی بر صورت منتظمه ده اختلالسز ، اختلا جسمز اصلاح ایدیورلر . انکلتزه ده کی سربستی و حریت ندقرو مودک ونه ده ۱۶۴۹ جمهوری طرافدا . رانک اثریدر ؛ بو بوتون ملنک ، انکلیز الملک کندی تاریخندن تولدا ایتمشدر . انکلتزه بومهییب عظم و قدرتی قابلیت تحول ایله ثبات و دوام ییتنده کی موازنه عاقلانه سنه مدیوندر . بناء علیه بر قوم هم سهولتله دیکشه میه جک درجه ده عادات و اخلاق متینه به و هم ده بر صورت تدریجیه ده دیکشه بیله جک درجه ده الاستیقتی حائر عاداته مالک اولمالیدر . تاریخ ، بومشکل معمایی حل ایده مه یین اقوامک انقاضیله دولودر .

جهیتک طبیعت اساسیه سندن چیقان دیگر بویوک بر نتیجه ده تکاملک اختلاله تفوقیدر . فقط بعضاً بر عضو دوچار اولدینی خسته لقندن انحق بر انقلاب ایله متلا بر بحران ، خلاصکار برهما ایله قورتولا بیسلیرکه شو صورتده اختلال لازمدر . تکامل قاعده عمومیه ، اختلال ایسه استنادر . مشروع بر اختلال انحق عمومک افکار و آمانه موافق اولاندر . بو حسیات ملیه نک طغیانیدر . اختلال هر زدن کلیرسه کلکسین بر تبدل اساسی به دلالت ایدر . اصلاحات حقوقک بر توسع طبیعیدر . اختلال ایسه بر حرکت احتراصات ، بر طرز غیر طبیعی اولوب آلام و غایله محاطدر . اختلال مهلک بر بحراندر . اگر اصلاحات وقت وزمانیله یا بیلایه حق اولورسه خسته لق وجود اجتماعینک هر طرفی بیدرنی استیلا ایدوب بو صورتله اختلال ده حاضر نمش اولور . توسع

و انکشاف طبیعی حصولی غیر ممکن برحاله کتیرلمش ایسه بک چوق مدت تحت تضیقده قالمش اولان حیات اجتماعیه کندیسنی بوغمایه چالیشان قوانک کافه سنی دفعه قیارق شدله طغیان ایدر. اختلال بر اقنوم دکل بر حاده در. اگر شکل حکومت حال و موقعه و آمال ملته متباین و مخالف ایسه، ملتک تسکین اضطرابی ایچین باشقه هیچ برواسطه مشروعه اولماز ایسه، یعنی غیر قابل تحمل بدرجه یه کلن شو حالدن قور تولق ایچین شدت استعمالی ضروری اولورس بالطبع اختلال ظهور ایدر. ایشته بوتک ایچین وقت و زمانده اصلاحات لازمه یانیتلایدیر. اختلال، ارتق باشقه درلو کندیسنی قور تارامیه جق اولان برو جودک، اصلاحات حقنده هر درلو امید ی غیب ابدن قوتلی بر ملتک حق مشروع و طبعی سیدر. بناء علیه فلذکایلرک اسپانیولرله، انکلیز لک استو آرتلرله، المانلرک ناپولیونه، ایٹالیانلرک اوستریایه قارش ی اختلاللری محق و مشروعه در. اختلال اکثریا فوراً ایدن پروولقان، غیر قابل مقاومت بر قاصیرغه کبی در. بویا واش یا واش حاضر لایز، فکر جدید اولا بر قاچ کیشی بی و صوکره بوتون بر صنف خلقی جلب ایدر. احتراصات پیدر بی جانلایز، تبدل ارزوسی عمومی اولور، بومرارت یواش یواش سسز بر حده منقلب اولور. ایشته بوأشاده ذاتاً اشتعاله مهیا برحاله گلش اولان کتله ناسی اوافق بر شراره بردن پارلاتیویریر.

رجال دولت اختلاله اولا اصلاحات لازمه اجراسیله مانع اولمایه و وقوعی تقدیرنده اونی اداره ایدرک همان اؤکنی آلمایه غیرت ایتملایدیر. اختلال حالده بردولنده امنیت مفقوددر. احتراصات بوأشاده هر دقیقه در بر جریان ی تبدیل ایدر. تاریخ بوأشاده اکثریا انواع جنایات و فجایعه مشخونددر. بر ملا کتده اعتبار عمومی بی اختلال دأمار خنه دار ایدر. قرار سزاق بوتون قور قولری ایقاظ ایدر، امنیت منسلب اولور، تجارت و صنایع دورور، عمللر ایشسز قالیر. خلاصه بوتون منافع تحت تهاکمه ده قالیر.

بوجهته سیاسيون روح زمان اولدن کنف ایده رک اختلاله سیبیت و برمه دن ارزوی عمومییه موافق برطرز اداره نأیس و تعقب ایتیلدرلر. شوراسی ده حائر اهمیتدرکه اختیارلر افکار جدیدیه کنجیلر قدر مونس اولامازلر، اقایم جدیدیه توفیق حرکت ایده جک درجده نه قوت ونده مهارته مالکدرلر. فیزیولوژی علمیه کوره جریان عصبي طرق جدیددن زحمتله دولاشیر و طرق معتاده نی ده سہولتله کچر. یکی بر فکری برکنج قولایقله ضبط ایدرکن اختیار اونی اکلامق ایچین بر قاج مثلی قوت صرفنه مجبوردر. اعتیادلرندن آیریلق اونلرایچین پک زحمتلدر. جملہ عصبیہلری اکثریا مقاومتہ غلبہ ایده جک درجہ کافیه ده حرکات و تشویقات حاصل ایده من.

روح زمان ازمنہ مختلفہ نک طبیعت اساسیه و تمایلاتندہ مرئیدر. تاریخک بویوک دورلری روح زمانک خطوط عظیمہ سیدر. افکار جدیدہ افق بشریتده سمادہ کی بلدیزلرکی بوکسلوب اینرہ و قتیله پک قوتلی و فرمانفرما اولان بر فکری بالآخرہ لاقیدیدن باشقہ برشی بولاماز. مثلاً بر زمان اهل صلیب محارباندن دولابی بتون اوروپانک حرکتہ کلدیکی صوکرده بو هیجانک مرور زمان ایله دوچارضعف اوله رق سوندوکنی کوروپورز.

برعصر صوکرده نہ سانس و نہ فورما کلیور. بونی عکسی العمل تعقیب ایدیور. و الحاصل هر دورک بویله کندینہ مخصوص افکار و تمایلاتی وارددر. و هرشی وقتندہ پاییلایلیر. ناپولیونک استعدادی مثالره ستوراسیون دورندہ انکشاف ایده مزدی. زمان یوکسلدیکی قوتلری محو و قوای غیر معلومه نی ایقاز ایدر. اقبال روزکارله تبدل ایدرکی دره اسکیلری سونوب دایمیکی یکی امیدلر میدانہ چیقار. روح زمان بر نقطه ده قالمیه رق کنیش موجهلریله هر طرفه یایلیر. جریانلری روزکارکی هر نقطه یه توجه ایدر. روح زمان اقوامه

حیات بخش اولہ رقی و اولری جانلاندریر. حرکتی اسرارلہ مشخوندیر. او بزه
تنفسی ایدیلن هوا کبی نفوذ ایدر. بمضاده ساری برخستہ لغہ بکزر. روح
زمان بالخاصہ کتلہ ناسی بحریک و بیوک شهرلرده باطالار؛ کویلرده جریانی
اوقدر قوتلی اولماز .

ایشته سیاسیونک وظیفہ سی: اولازمانک ایجاباتی، طبیعت اساسیہ سنی تدقیق
ایتمکدر. وقتی بیلیمک، وقت مناسبی یاقه لامق دایما ای در. برشی وقتندن
اول ویا کچ یا یاق موقفتی سزلکه بادی اولور. رجال دولت روح زمانک
قیمتی اصلا اونوتما میدرلر. بونظر دقتہ انخایہ شایان برقوتدر. سیاسیون
اقوامی سوق واداره ایتمک کبی بر وظیفہ مهمه و دقیقہ درعهده ایتمش
اولدقلرندن دایما امین و ماهر بر قلاغوز کبی روز کارلرک جهت وزاتی،
طالعه لرک اتساعی بیلیمک، کوزہ تمکک مجبوردرلر. عکسی صورته طالعہ لر
کوچوک بردلیکدن کیروب سفینه دولتی استیلا ایدرک باتیرہ بیلیر. سیاسیونک
وظیفہ حقوقیہ سی زمانک افکار جدیدہ سنی وقتندہ تطبیقه چالیشمقدیر .
— استنبون : تشرین ثانی، ۳۲۴ —

احمد شعیب